

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute

**NYELVI ÉS KULTURÁLIS SOKSZÍNŰSÉG KELET-KÖZÉP-EURÓPÁBAN:
ÉRTÉK ÉS KIHÍVÁSOK**

**МОВНЕ І КУЛЬТУРНЕ РОЗМАЇТТЯ У СХІДНІЙ ТА ЦЕНТРАЛЬНІЙ
ЄВРОПІ: ЦІННОСТІ ТА ВИКЛИКИ**

**LINGUISTIC AND CULTURAL HETEROGENEITY
IN EAST-CENTRAL-EUROPE: VALUE AND CHALLENGES**

Nemzetközi interdiszciplináris konferencia
Міжнародна інтердисциплінарна конференція
International interdisciplinary conference

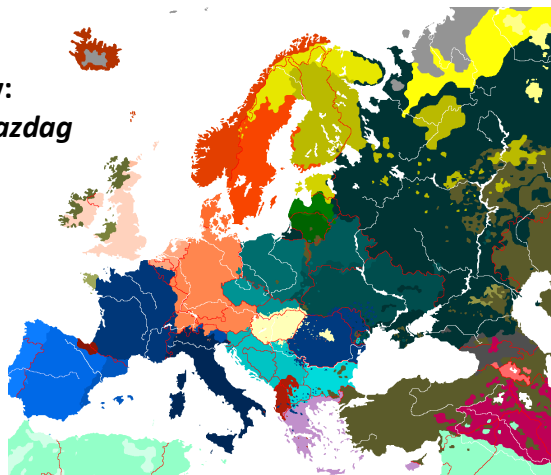
Beregszász, 2015. március 26–27.
Берегово, 26–27 березня 2015 року
Beregovo, March 26–27, 2015

Előadásvázlatok / Тези доповідей / Abstracts

Szerkesztette / За редакцією / Edited by:
Gazdag Vilmos / Газдаг Вільмош / Vilmos Gazdag

Beregszász – Берегово – Beregovo
2015

EGY UKRÁN IRODALMI ANTOLÓGIA KIADÁSÁNAK TERVÉRŐL

Bárány Erzsébet, Bárány Béla
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Ukrajna

Az ukrán nyelv és irodalom oktatása Kárpátalja magyar tannyelvű iskoláiban napjainkban is számos kérdést vet fel és megoldatlan problémát tartalmaz. Tekintettel arra, hogy a legtöbb magyar ajkú gyerek az iskolában hallja először az ukrán nyelvet, már az elemi iskolában nehézségekbe ütközik az államnyelv elsajátítása során. Mindez csak fokozódik, amikor 5. osztálytól kezdve a tanulók nyelvtanközpontú oktatásban részesülnek heti 2–3 tanórán, illetve az ukrán irodalmi művek elemzését kell végezniük heti 2 tanórán. Ehhez – természetesen – az irodalmi műveket „eredetiben”, vagyis ukrán nyelven kell elolvasniuk és megérteniük. A felső osztályokban szerzői a művek mennyisége és terjedelme növekszik, nyelvezete bonyolultabb, a szakterminológia kizárólag ukrán nyelvű, az idegen eredetű, ritkán használt, regionális, elavult, nyelvjárási és szerzői szavak, egyéni szóalkotások és szófordulatok ukrán nyelvű magyarázattal vannak ellátva, mennyiségük néha meghaladja a tanulók befogadóképességének határát.

Az emelt szintű külső független ukrán érettségi vizsga alapos felkészülést igényel a tanulóktól (igaz, a 2014–2015-ös tanévben már alapszintű ukrán érettségi vizsgát is tehetnek a végzős tanulók).

Előadásunkban egy ukrán irodalmi antológia létrehozásának tervéről számolunk be. Az antológia anyagába azok a magyar nyelvre fordított szépirodalmi művek kerülnek, amelyek az emelt szintű ukrán irodalom érettségi vizsga követelményrendszerében szerepelnek. Célunk az, hogy összegyűjtsük a lehető legtöbb ukrán irodalmi mű magyar fordítását. Ezek közül kiválasztottuk azokat, amelyek az ukránirodalom-tanterv kötelező olvasmányai között szerepelnek¹ és részét képezik az emelt szintű ukrán irodalom érettségi vizsga követelményeinek. Nem törekedhetünk a teljességre, mivel nem minden művet fordítottak le magyar nyelvre. A kötetünkben szereplő művek nagy része budapesti és ungvári kiadóknál jelent meg.²

Az irodalmi antológiát ajánljuk mindazoknak, akik iskolai keretek között tanulják az ukrán irodalmat, készülnek az emelt szintű ukrán érettségi vizsgára, érdeklődnek az ukrán irodalom iránt. Reményeink szerint a műfordítások megkönnyítik a művek megértését, illetve elemzését.

---

¹ Korábban megjelent két szöveggyűjtemény ukrán irodalomból az 5–9. és a 10–11. osztály tanulói számára, vö. Українська література. Хрестоматія для учнів 5–9 класів шкіл з угорською мовою навчання. О.А. Кордонець (упорядк.). Видавництво Гражда, 2010; Українська література. Хрестоматія для учнів 10–11 класів шкіл з угорською мовою навчання. О.А. Кордонець (упорядк.). Видавництво Гражда, 2010.

² Ének Igor hadáról. Fordította Képes Géza. Budapest: Magyar Helikon, 1974; Leszja Ukajinka Erdei rege. Tündérvjáték 3 felvonásban. Ukránból fordította Kótyuk István. Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 1993; Mihajlo Kocjubinszkij Fata morgana. Budapest–Uzgorod: Európa könyvkiadó–Kárpáti Kiadó, 1971; Pantelejmon Kulis A fekete tanács. Budapest: Európa Könyvkiadó, 1978; Sztefanik Vaszily Válogatott elbeszélések. Київ–Ужгород: Державне учбово-педагогічне видавництво «Радянська школа», 1952; Tarasz Sevcsenko Kobzos. Budapest: Európa Könyvkiadó, 1961; Tarasz Sevcsenko Kobzos. Válogatott versek. Ungvár: Kárpáti Kiadó, 2005; Ukrán költők. Karig Sára (szerk.). Budapest – Uzgorod: Magvető Kiadó – Kárpáti Kiadó, 1971.

NÉVMUTATÓ / ІМЕННИЙ ПОКАЗЧИК / INDEX

- Ajtay-Horváth Magda, 3
 Antonenkó Miklós, 4
 Bárány Béla, 5
 Bárány Erzsébet, 5
 Bátyi Szilvia, 6
 Bencze Lóránt, 7
 Beregszászi Anikó, 9
 Brenzovics Marianna, 11
 Cs. Jónás Erzsébet, 12
 Császár István, 13
 Csernicskó István, 14
 Deczki Sarolta, 15
 Dobos Sándor, 16
 Dudics Lakatos Katalin, 17
 Fábán Beáta, 18
 Ferenc Viktória, 19
 Forgács Balázs, 20
 Gál Adél, 21
 Gazdag Vilmos, 22
 Göncz Lajos, 24, 25
 Gönczi Andrea, 23
 Gúti Erika, 26
 H. Tóth István, 27
 Hájas Csilla, 28
 Hires-László Kornélia, 29
 Huszti Ilona, 30
 Jancsi Szabina, 31
 Jóźwiak, Ignacy, 33
 Kacsur Annamária, 30
 Kalanics Éva, 34
 Karmacs Zoltán, 35
 Keresztény István, 36
 Kész Barnabás, 37
 Kész Barna, 38
 Kész Réka, 39
 Kész Margit, 40
 Kocsis Károly, 41
 Kolláth Anna, 42
 Kótyuk István, 43
 Kovács András, 44
 Kovács Attila, 36
 Kozmács István, 45
 Kőszegi Péter, 46
 Ladányi Erzsébet, 47
 Laihonen, Petteri, 48
 Lebovics Viktória, 49
 Lehocki-Samardžić Anna, 50
 Lengyel Zsolt, 51
 Magocsi, Paul Robert, 52
 Marelyin Kiss József, 53
 Márku Anita, 54
 Mérai Timea, 55
 Molnár Anita, 56
 Molnár Csikós László, 57
 Molnár D. István, 58
 Molnár József, 59
 Nádor Orsolya, 60
 Nagy Andrea, 61
 Paládi-Kovács Attila, 62
 Papp Adrien, 63
 Penckófer János, 65
 Pethő József, 66
 Pilipenko, Gleb, 67
 Séra Magdolna, 68
 Simigné Fenyő Sarolta, 69
 Sz. Hegedűs Rita, 70
 Szalai Bernadett, 71
 Szamborovszkyné Nagy Ibolya, 72
 Szarka László, 73
 Széchenyi Ágnes, 74
 Szénási Zoltán, 75
 Szilágyi Levente, 76
 Szimkovics Okszana, 77
 Szoatak Szilvia, 79
 Tarnóczy Mariann, 80
 Tátrai Patrik, 41
 Tóth Attila Sándor, 81
 Tóth Enikő, 82
 Tóth Péter, 83
 Vančo Ildikó, 84
 Vukov Raffai Éva, 85
 Zoltán András, 86
 Алмашиї Іван, 87
 Візавер Арпад, 88
 Гаснюк Вероніка, 89
 Головач Ніколетта, 90
 Гулевич Лілія, 91
 Денисюк Василь, 93
 Дидик-Меуш Ганна, 94
 Кордонець Олександр, 96
 Косек Томаш, 98
 Кушлик Оксана, 99
 Лібак Наталія, 101
 Лявинець Марианна, 103
 Магочій Павло-Роберт, 105
 Маргітич Катерина, 106
 Маргітич Маріанна, 107
 Мацько Любов, 108
 Меньок Віра, 109
 Міс Йосип, 111
 Мушкетик Леся, 112
 Опачко Магдалина, 111
 Романишин Віра, 114
 Сімович Оксана, 115
 Сокіл Богдан, 116
 Станкевич Ніна, 118
 Сюсько Михайло, 120
 Тимошик Галина, 121
 Туркевич Оксана, 123
 Туряниця Юрій, 125
 Хібеба Наталія, 126
 Хобзей Наталія, 127
 Чонка Тетяна, 128
 Шаркань Василь, 130
 Шаркань Інна, 132
 Юрик Юлія, 134
 Ястремська Тетяна, 135

NYELVI ÉS KULTURÁLIS SOKSZÍNŰSÉG KELET-KÖZÉP-EURÓPÁBAN: ÉRTÉK ÉS KIHÍVÁSOK. Nemzetközi interdiszciplináris konferencia, Beregszász, 2015. március 26–27. Előadásvázlatok. Beregszász: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2015. Szerkesztette: Gazdag Vilmos.

МОВНЕ І КУЛЬТУРНЕ РОЗМАЇТТЯ У СХІДНІЙ ТА ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЄВРОПІ: ЦІННОСТІ ТА ВИКЛИКИ. Міжнародна інтердисциплінарна конференція, Берегово, 26–27 березня 2015 року. Тези доповідей. Берегово: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, 2015. За редакцією: Газдаг Вільмоша.

LINGUISTIC AND CULTURAL HETEROGENEITY IN EAST-CENTRAL-EUROPE: VALUE AND CHALLENGES. International interdisciplinary conference, Beregovo, March 26–27, 2015. Conference abstracts. Beregovo: Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute, 2015. Edited by Vilmos Gazdag.

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute

Filológiai Tanszék
Кафедра філології
Department of Philology

Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont
Науково-дослідний центр ім. А. Годинки
A. Hodinka Linguistic Research Centre

**A konferencia támogatója / Конференція організована за підтримкою /
Sponsor of the Conference:**

